

Kaplica Trójcy Świętej

Wnętrze gotyckiej Kaplicy Świętej Trójcy z bizantyjskimi freskami

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

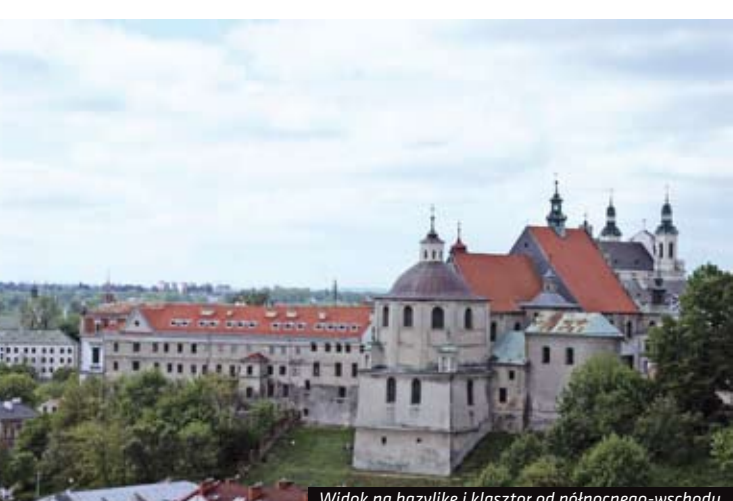
KAPLICA TRÓJCY ŚWIĘTEJ NA ZAMKU LUBELSKIM

Wzniesiona została w XIV wieku. Malowidła ścienne zdobiące jej ściany pochodzą z początku XV wieku i zakorzenione są w tradycji bizantyjskiej. Ufundował je król Władysław Jagiełło – Wielki Książę Litewski, którego małżeństwo z polską królową Jadwigą uczyniło królem i stworzyło unię personalną na 183 lata przed zawarciem Unii Lubelskiej. Budowla znajduje się na dawnym zamku królewskim, w miejscu gdzie wg tradycji obradowano nad kształtem Unii Lubelskiej. Kaplica stanowi symbol koegzystencji dwóch kultur Zachodu (gotyka bryła) i Wschodu (polichromie).

Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim

Bazylika św. Stanisława BM i kościół klasztorny OO. Dominikanów

Widok na bazylikę i klasztor od północnego-wschodu

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

BAZYLIKA ŚW. STANISŁAWA BM I KLASZTOR OO. DOMINIKANÓW

Obecny zespół murowany ufundowany został na początku XIV wieku. Bryła bazyliki wielokrotnie niszczona i odbudowywana, jest niezwykle cennym przykładem polskiej architektury sakralnej, z licznymi nawarstwieniami stylowymi i zróżnicowanym wyposażeniem wnętrza, z przewagą dekoracji barokowych. W jego murach po uroczystościach zaprzysiężenia Unii na Zamku Lubelskim odbyła się msza dziękczynna z udziałem króla Zygmunta II Augusta.

Bazylika św. Stanisława BM i Klasztor OO. Dominikanów

Pomnik Unii Lubelskiej

Unia Lubelska - obraz Jana Matejki z 1869 r., Muzeum Lubelskie

Pomnik Unii Lubelskiej na Placu Litewskim

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

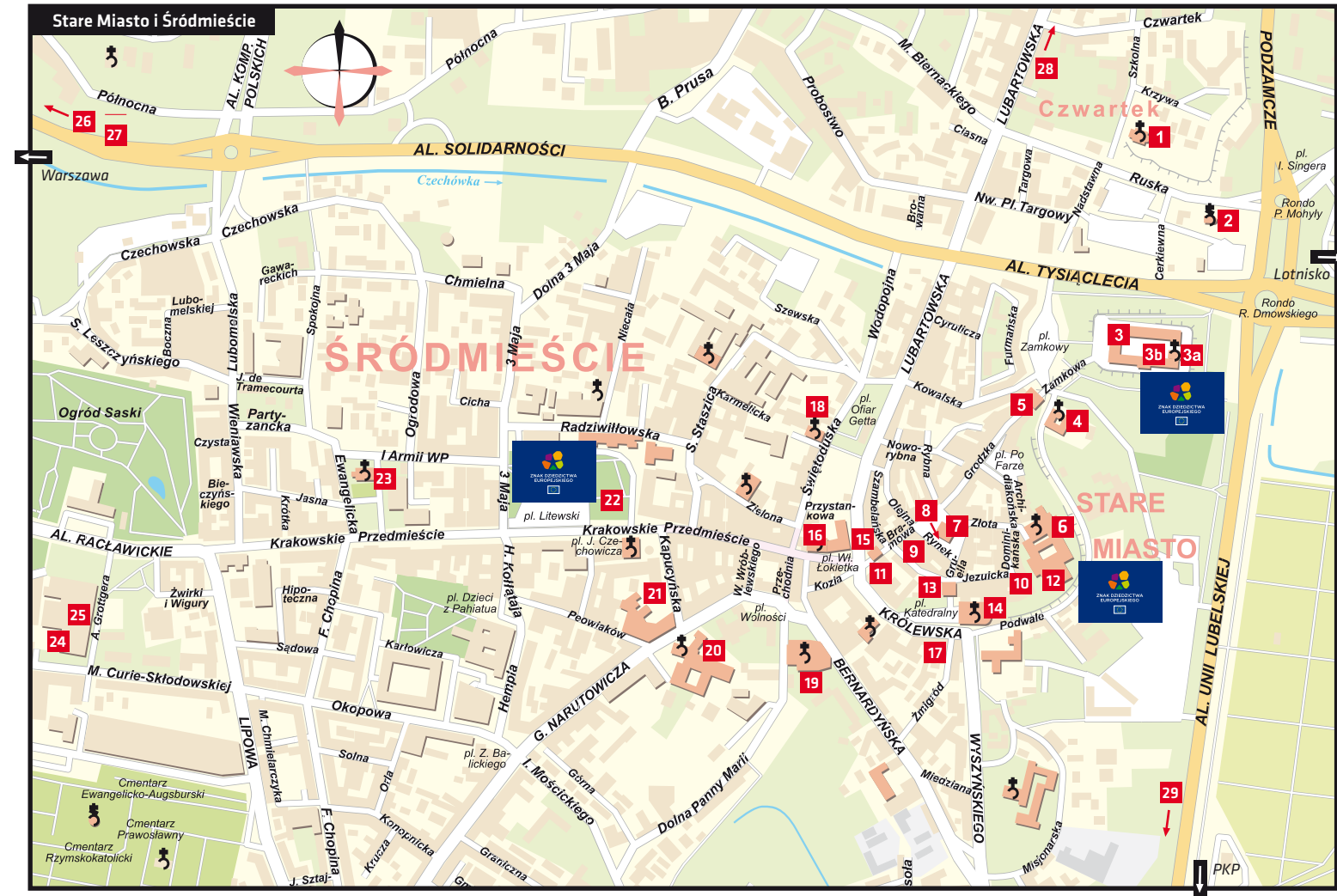

POMNIK UNII LUBELSKIEJ

Został wystawiony w roku 1826, w miejscu pierwotnego, rozebranego w latach 1819–1820. Wzniesiono go w formie żeliwnego obelisku na cokole, którego frontową powierzchnię zdobi złociona płaskorzeźba przedstawiająca dwie alegoryczne postaci w antycznych szatach podające sobie ręce, Polonię i Lituanie, obrazujące akt połączenia unią dwóch wielkich europejskich państw: Polski i wielonarodowego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Z drugiej strony cokołu umieszczono złocony napis objaśniający treść przedstawienia „Połączenie Litwy z Koroną”. Obecnie pomnik jest znakiem swoistej prefiguracji Unii Europejskiej – Rzeczypospolitej Wielu Narodów.

Pomnik Unii Lubelskiej

1. Kościół pw. św. Mikołaja
2. Katedralna cerkiew Przemienienia Pańskiego
3. Zamek Lubelski (Muzeum Lubelskie), 3a. Kaplica Trójcy Świętej, 3b. Donżon
4. Kościół pw. św. Wojciecha
5. Brama Grodzka, Osrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”
6. Bazylika Drzewna Świętego oo. Dominikanów
7. Trybunał Koronny
8. Wejście do trasy podziemnej pod Starym Miastem
9. Piwnica pod Fortuną

10. Teatr Stary
11. Lubelski Ośrodek Informacji Turystycznej i Kulturalnej
12. Teatr im. H. Ch. Andersena
13. Wieża Trynitarśka
14. Archikatedra Lubelska (zakrystia akustyczna, krypta)
15. Brama Krakowska
16. Nowy Ratusz
17. Dom Słowa – Izba Drukarstwa
18. Kościół pw. św. Józefa i klasztor oo. Karmelitów
19. Kościół pobernardyński pw. Nawróceńców św. Pawła

20. Teatr im. Włocławskiego NMP Zwycięskiej
21. Teatr im. Juliusza Ostrowskiego
22. Pomnik Unii Lubelskiej
23. Kościół Ewangelicko-Augsburski pw. Świętej Trójcy
24. Filharmonia im. H. Wieniawskiego
25. Teatr Muzyczny
26. Muzeum Wsi Lubelskiej
27. Ogród Botaniczny
28. Jeszów Chachmej Lublin
29. Państwowe Muzeum na Majdanku

19 grudnia 2014 roku międzynarodowy panel ekspertów, działający przy Komisji Europejskiej, zarekomendował przyznanie Lublinowi, jako miejscu zawarcia Unii Lubelskiej, Znak Dziedzictwa Europejskiego (European Heritage Label), a uroczyste wręczenie przyznanego Znak miało miejsce w Solvay Library w Brukseli w dniu 15 kwietnia 2015 roku.

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO 2015

Miasto Lublin otrzymało Znak jako miejsce Unii Lubelskiej - wyjątkowy symbol pokojowej i demokratycznej integracji dwóch krajów, zróżnicowanych religijnie i etnicznie. Idee te są reprezentowane materialnie przez zachowane w krajobrazie miasta Lublina zabytki będące świadkami zawarcia Unii i ją upamiętniające - Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, Pomnik Unii Lubelskiej i kościół p.w. św. Stanisława BM i klasztor ojców dominikanów.

HISTORIA PRYZNANAWANIA ZNAKU

W 2006 r. rozpoczęły się przygotowania do uruchomienia międzyrządowej inicjatywy pod nazwą Znak Dziedzictwa Europejskiego. Ustalono, iż ZDE będą mogły uzyskać obiekty materialne i niematerialne, które posiadają symboliczne znaczenie dla historii i dziedzictwa kulturowego Europy, stanowiąc żywe przypomnienie wspólnej rzeczywistości politycznej i pamięci historycznej kontynentu, a tym samym przyczyniając się do wzmocnienia europejskiej tożsamości. Znakiem Dziedzictwa Europejskiego miały być wyróżniane zarówno miejsca materialne - pamiątki, budowle, zespoły architektoniczne i krajobrazowe, stanowiska archeologiczne oraz dziedzictwo niematerialne, reprezentowane przez obiekty lub miejsca, które je symbolizują.

Miasto Lublin i jego obiekty związane z podpisaniem w 1569 roku Unii polsko - litewskiej: Kościół p.w. św. Stanisława BM wraz z Klasztorem Dominikanów, Kościół św. Trójcy i pomnik Unii Lubelskiej po raz pierwszy otrzymały Znak w 2007 r. Był on wyrazem uznania dla Lublina, jako symbolu europejskich idei integracji, ponadnarodowego dziedzictwa demokracji i tolerancji oraz dialogu kultur między wschodem i zachodem. Obok Lublina Znakiem wyróżniono jeszcze trzy obiekty z Polski: Wzgórze Lecha w Gnieźnie, kościół katedralny p.w. św. Stanisława Biskupa i Wacława na Wzgórzu Wawelskim w Krakowie oraz Stocznia Gdańska - obiekty związane z powstaniem „Solidarności”. Łącznie 65 miejsc w Europie otrzymało międzyrządowy znak dziedzictwa, który przyznawali ministrowie kultury z 18 krajów UE.

Komisja Europejska decyzją z 10 marca 2015 r. (Dz.Urz.KE, 2015/C83/03) potwierdziła przyznanie Lublinowi znaku.

Państwa członkowskie UE, dążąc do poprawy funkcjonowania międzyrządowego projektu oraz zapewnienia mu stabilności i długotrwałego efektu, wyraziły wolę, by podjąć działania na rzecz zmiany formuły Znak na inicjatywę unijną. 20 listopada 2008 r. Rada UE przyjęła konkluzję, w której udzieliła Komisji Europejskiej mandatu do przedstawienia wniosku dotyczącego stworzenia przez Unię Znak Dziedzictwa Europejskiego oraz do określenia uwarunkowań praktycznych do realizacji tego projektu.

W efekcie negocjacji, w ramach Rady UE z Parlamentem Europejskim, 16 listopada 2011 r. przyjęto Decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1194/2011/UE, która ustanowiła prawne ramy dla realizacji projektu ZDE, wprowadzając zasady i procedury przyznawania Znak, monitorowania działalności obiektów, które otrzymały ZDE oraz ich sieciowania.

W 2013 roku po raz pierwszy przyznano nowy Znak Dziedzictwa Europejskiego następującym obiektom: Parkowi Archeologicznemu Carnuntum, czyli zrekonstruowanej dzielnicy rzymskiego miasta znajdująca się w Bad Deutsch-Altenburg na wschodzie Austrii, średniowiecznej siedzibie gildii

w estońskim Tallinie oraz dwa miejsca w Holandii: Pałacowi Pokoju w Hadze, w którym mieści się siedziba Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości oraz nazistowski obozowie przejściowe w drugiej wojny światowej Westerbork, znajdującemu się w Hooghalen na północnym wschodzie kraju. W naborze 2014 r. państwa uprawnione do składania propozycji, przekazały do Komisji Europejskiej ogółem 36 kandydatur. Europejski panel ekspertów zarekomendował przyznanie Znak 16 kandydatom, przy czym Polska jest jedynym krajem UE, który uzyskał aż trzy nominacje (Konstytucja 3 Maja 1791, Historyczna Stocznia Gdańska - obiekty związane z powstaniem „Solidarności” oraz Unia Lubelska).

Fresk z Kaplicy Trójcy Świętej

ZNAK DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

IDEA I CELE ZNAKU DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Głównym celem Znak Dziedzictwa Europejskiego jest wzmocnienie u obywateli Europy, w szczególności u młodych ludzi, poczucia przynależności do Unii Europejskiej, w oparciu o wspólne wartości i elementy europejskiej historii i dziedzictwa kulturowego, a także uznanie walorów różnorodności krajowej i regionalnej oraz wzmocnienie wzajemnego zrozumienia i dialogu międzykulturowego.

Celem znaku jest to, aby obywatele Europy, zwłaszcza młodzież, uzyskali nowe możliwości zdobywania wiedzy o naszym wspólnym, choć różnorodnym dziedzictwie kulturowym, wspólnej historii oraz wartościach i roli Unii Europejskiej.

Celem Znak Dziedzictwa Europejskiego nie jest ochrona obiektów lecz promowanie ich europejskiego wymiaru, udostępnianie ich jak najszerszemu gronu odbiorców, w szczególności młodym ludziom, a także o zapewnienie wysokiej jakości informacji oraz organizację działań edukacyjnych i kulturalnych, podkreślających rolę i miejsce danego obiektu w historii Europy i integracji europejskiej. Znak Dziedzictwa Europejskiego może ponadto przynieść korzyści gospodarcze, wspomagając rozwój turystyki kulturalnej.

Akt Unii Lubelskiej

ZAWARCIE UNII LUBELSKIEJ

Znak Dziedzictwa Europejskiego ma służyć podkreśleniu symbolicznej wartości obiektów, które odegrały znaczącą rolę w historii i kulturze Europy oraz budowaniu Unii Europejskiej. Przyznanie go Lublinowi pozwoliło przypomnieć tradycję Rzeczypospolitej Obojga Narodów -

federacji dwóch państw z jednym władcą oraz jednym parlamentem z dużą władzą ustawodawczą. Podpisanie Unii w 1569 roku zakończyło niemal dwustuletni proces zbliżania dwóch bardzo różnych państw. Królestwo Polskie w pełni należało wówczas do kręgu cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa, zaś Wielkie Księstwo Litewskie na obszarach między Bałtykiem i Morzem Czarnym (dziś Litwa, Białoruś i Ukraina) obejmowało ostatni w całej Europie naród pogański, Litwinów i bardzo liczną ludność prawosławną Rusinów, przodków dzisiejszych Białorusinów i Ukraińców.

Unia Lubelska była pierwszym, tak świadomym przypadkiem demokratycznej integracji różnych narodów, pozwalającej na współistnienie wielu grup etnicznych i religijnych. Idee, dzięki którym została podpisana Unia Lubelska, przyświecały także procesom kształtowania nowoczesnej Europy oraz budowania Unii Europejskiej. Zadaniem Znak Dziedzictwa Europejskiego jest również poprawa rozumienia przez obywateli europejskich historii Europy i procesu budowania Unii, a także ich wspólne, a jednocześnie różnorodnego dziedzictwa kulturowego, w powiązaniu z wartościami demokratycznymi i prawami człowieka.

ZNAKIEM DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO WYRÓŻNIONO DOTYCHCZAS:

- AUSTRIA** Archaeological Park of Carnuntum - Park Archeologiczny Carnuntum w zrekonstruowanej dzielnicy rzymskiego miasta znajdującej się w Bad Deutsch-Altenburg
- ESTONIA** Great Guild Hall - średniowieczna siedziba gildii w Tallinie
- FRANCJA** Abbey of Cluny - opactwo benedyktyńskie Cluny na północny zachód od miasta Mâcon, w regionie Burgundia w departamencie Saône-et-Loire / Robert Schuman's House - Dom Roberta Schumanna w Scy-Chazelles koło Metz
- GRECJA** The Heart of Ancient Athens - wzgórze Akropol, starożytna i rzymska agora, biblioteka Hadriana, wzgórze Pnyks, cmentarz Kerameikos
- HISZPANIA** Archive of the Crown of Aragon - archiwum Korony Aragonii w Barcelonie, założone w 1318 roku / Residencia de Estudiantes - kampus studencki z lat 1913-1915 w Madrycie
- HOLANDIA** The Peace Palace - Pałac Pokoju w Hadze mieszczący Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości / Camp Westerbork - nazistowski obóz przejściowy z drugiej wojny światowej Westerbork, znajdujący się w Hooghalen
- LITWA** Kaunas of 1919-1940 - Kowno jako przykład gospodarczego, kulturalnego, architektonicznego i urbanistycznego rozwoju czasowej stolicy Litwy
- NIEMCY** Sites of the Peace of Westphalia 1648 Münster and Osnabrück - miejsca podpisania traktatów pokojowych kończących wojnę trzydziestoletnią / Hambach Castle - zamek Hambach (Nadrenia-Palatynat), kolebka niemieckiej demokracji
- POLSKA** The 3 May 1791 Constitution - Konstytucja 3 Maja 1791, ustanowienie pierwszej demokratycznej konstytucji w Europie / The Historic Gdańsk Shipyard - Historyczna Stocznia Gdańska, obiekty związane z powstaniem ruchu „Solidarność” / The Union of Lublin (1569) - Unia Lubelska, jako wyjątkowy przykład pokojowej, demokratycznej integracji dwóch narodów i wyjątkowej koegzystencji różnych grup etnicznych i religijnych
- PORTUGALIA** Biblioteca Geral da Universidade de Coimbra - biblioteka Uniwersytetu w Coimbra / The Charter of Law of Abolition of the Death Penalty (1867) - karta abolicji i zniesienia kary śmierci w Portugalii
- SŁOWENIA** Franja Partisan Hospital - szpital partyzancki w miejscowości Cerkno, jako przykład zintegrowanych działań medycznych i humanitarnych, podejmowanych przez podziemną armię jugosłowiańską w okresie II wojny światowej
- WŁOCHY** Museo Casa Alcide De Gasperi - dom muzeum Alcide De Gasperi, jednego z ojców założycieli Unii Europejskiej, w alpejskiej wiosce Pieve Tesino
- WĘGRY** Pan-European Picnic Memorial Park - symboliczne miejsce „umocnienia” przyjaźni między Węgrami i Austrią w granicznym Sopron w 1989 r., umożliwiającej ucieczkę Niemców z NRD na zachód Europy.

Informacje o Znak Dziedzictwa Europejskiego odnajdziecie Państwo na stronach internetowych:
www.miesto-unii.lublin.eu / www.zde.lublin.eu / www.ehl.lublin.eu

Kontakt: Urząd Miasta Lublin, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, ul. Złota 2, 20-112 Lublin, tel. +48 81 466 26 65, e-mail: zabytki@lublin.eu